

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/31/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201361
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015201361.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX/XX, L., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/69/2015-57 z 28. októbra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/69/2015-57 zo dňa 28. októbra 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 1Sd/69/2015-57 zo dňa 28.10.2016 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.09.2015, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 02.09.2015.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Spišská Nová Ves zo dňa 02.09.2015 nie je invalidný, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Po podaní opravného prostriedku navrhovateľom posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia zhodnotil zdravotný stav navrhovateľa v kontrolnom posudku zo dňa 01.12.2015 a konštatoval, že u navrhovateľa je rozhodujúcim zdravotným postihnutím mentálna retardácia, ľahká mentálna retardácia v zmysle kapitoly V, položky 6, písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40 %. Vzhľadom na to, že navrhovateľ na pojednávaní dňa 15.01.2016 predložil súdu novšie výsledky odborných lekárskeho vyšetrení, krajský súd si vyžiadal od príslušného druhostupňového posudkového lekára zhodnotenie týchto odborných lekárskeho vyšetrení, ktorý vo výroku svojho posudku uzavrel, že navrhovateľ nie je invalidný. Keďže navrhovateľ na pojednávaní súdu dňa 26.02.2016 predložil 3 lekárske nálezy, krajský súd si vyžiadal od príslušného druhostupňového posudkového lekára zhodnotenie aj týchto odborných výsledkov

lekárskych vyšetrení navrhovateľa. Vyšetrenie v ušno-nosovo-krčnej ambulancii 18.02.2016 konštatovalo, že audiometrické vyšetrenie sluchu konštatuje celkovú stratu sluchu 48,1 %, pravé ucho 100 %, ľavé ucho 30 %, so záverom, že u navrhovateľa ide o obojstrannú perцепčnú stratu sluchu, pri ktorej nie je uvedený stupeň, podľa percentuálnej hodnoty však zodpovedá ľahkému až stredne ťažkému stupňu nedočujnosti, pričom navrhovateľovi bol pridelený načúvací aparát, ktorý bude nedočujnosť dobre korigovať. Preto v celkovom posudku posudkový lekár uzavrel, že v závere odborného vyšetrenia navrhovateľa sa popisuje nedočujnosť s celkovou stratou sluchu na úrovni 48,1 % podľa Fowlera a v súvislosti s tým mu je pridelený načúvací prístroj. Nedočujnosť u navrhovateľa je na úrovni ľahkého až stredne ťažkého stupňa a pri percentuálnom hodnotení by zodpovedala približne 20 % miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo je z posudkového hľadiska málo závažné a nepodmieňuje percentuálne navýšenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ktorým je ľahká mentálna retardácia. Krajský súd preto dospel k záveru, že zistené poškodenie zdravia u navrhovateľa invaliditu neodôvodňuje. Pretože ani po viacnásobnom doplnení dokazovania na základe navrhovateľom predkladaných odborných výsledkov lekárskych vyšetrení nevyplýnul opak, a novšie odborné výsledky lekárskych vyšetrení navrhovateľ na poslednom pojednávaní súdu 28.10.2016 už nepredložil, napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním zo dňa 28.11.2016, keď uviedol, že žiada priznať 50 % a viac percentnú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a zároveň predložil ďalšie lekárske nálezy.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 02.03.2017 uviedla, že navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov. Uviedla, že subjektívne presvedčenie navrhovateľa, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený nie je dôvodom na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov. Dodala, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú; nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Žiadala rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 01. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Odvolací súd sa v celom rozsah stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a v podrobnostiach na jeho závery odkazuje (§ 219 ods. 2 OSP). Na zdôraznenie správnosti dôvodov rozsudku krajského súdu dopĺňa:

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona o sociálnom poistení).

Pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 28.09.2015 odporkyňa vychádzala z posudku posudkového lekára pobočky Spišská Nová Ves zo dňa 02.09.2015, v ktorom posudkový lekár pobočky určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 40 %. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie v zmysle prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení určil ľahkú mentálnu retardáciu v zmysle kapitoly V, položky 6, písm. a/.

Po podaní opravného prostriedku navrhovateľom odporkyňa opätovne preskúmala zdravotný stav navrhovateľa. V posudku zo dňa 01.12.2015 posudková lekárka určila mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť rovnako 40 %. Uviedla, že navrhovateľ má 20-ročnú toxikomanskú anamnézu, opakovane bol kvôli tomu liečený, je trvale v dispenzári a liečbe psychiatra. Bol vyšetrený psychológom, ktorý potvrdil defektnú mentálnu kapacitu na najľahšom stupni, umocnenú skôr sociálnou zanedbanosťou.

Ani po predložení nových lekárskeho nálezov po opätovnom posúdení zdravotného stavu posudková lekárka v posudku zo dňa 02.02.2016 nekonštatovala vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo odôvodnila tým, že psychiatrické vyšetrenie zo dňa 11.01.2016 v záveroch opäť dokumentuje mentálnu retardáciu len ľahkého stupňa s problémovým správaním a nedokumentuje zhoršenie psychiky.

Po predložení lekárskeho nálezov z usno-nosovo-krčnej ambulancie zo dňa 28.01.2016 a zo dňa 18.02.2016 posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne opätovne dňa 22.03.2016 vypracoval lekársky posudok, v ktorom uviedol, že nedečujnosť s celkovou stratou sluchu dosahuje u navrhovateľa 48,1 % podľa Fowlera a preto má pridelený načúvací prístroj. Nedečujnosť je na úrovni ľahkého až stredne ťažkého stupňa a pri hodnotení by zodpovedalo 20 % miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo však z posudkového hľadiska považoval za málo závažné postihnutie, nepodmieňujúce percentuálne navýšenie miery poklesu podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľ sa domáhal priznania vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd sa podrobne vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil. Krajský súd aj počas konania novo predkladané lekárske nálezy predložil odporkyňi a požiadal o opätovné vypracovanie lekárskeho posudkov. Aj napriek tomu u navrhovateľa nebola preukázaná viac ako 40 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keď posudkoví lekári opakovane konštatovali najľahší stupeň ľahkej duševnej zaostalosti, pričom nedoslýchavosť nepovažovali za tak závažnú, aby podmienila zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Odvolací súd považuje za potrebné tiež uviesť, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne podľa

tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (OSP) súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu ku skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu rozhodnutia odporkyne (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; taká možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania nových dôkazov a dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou ako aj po podaní opravného prostriedku, postupovali v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili objektívnymi nálezmi preukázané zdravotné ťažkosti navrhovateľa a predložené odborné lekárske nálezy riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že zdravotný stav navrhovateľa spôsobuje 40 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keď za rozhodujúce zdravotné postihnutie určili ľahkú mentálnu retardáciu podľa kapitoly V, položky 6, písm. a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov. Tak ako krajský súd aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa invaliditu podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nepodmieňuje.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné, a preto podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľovi v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP nepriznal, nakoľko nebol v odvolacom konaní úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.